

T. C. Temsilciler Meclisi TUTANAK DERGİSİ

Yüz yedinci Birleşim

31 . 8 . 1961 Perşembe

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	98
2. — Gelen kâğıtlar	98
3. — Yoklama	99,109
4. — Görüşülen işler	99
1. — Maliye eski Bakanı ve Temsilciler Meclisi Üyesi Ekrem Alican'ın görevinden doğan bir işten dolayı Meclis aruşturması açılması gerekip gerekmediği hakkında T. C. Millî Birlik Komitesi Sekreterliği tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/144)	99:109
2. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Kadri Kaplan ile Temsilciler Meclisi Üyesi Rauf Gökçen'in, 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyonu raporu (2/56)	109:110,111 :113

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Üyelerden bazılarına izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi okundu ve izinler kabul edildi.

Millî Birlik Komitesi Üyesi Mucip Ataklı ve 7 arkadaşı ile Temsilciler Meclisi Üyesi Bahri Savaş ve iki arkadaşının, 13 . 12 . 1960 tarihli ve 157 sayılı kanununun 24 ncü maddesine bir fık-

ra eklemesi hakkındaki kanun teklifi görüşüldü ve kanun Temsilciler Meclisince kabul edildi.

31 Ağustos 1961 Perşembe günü saat 10 da toplanmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan	Kâtip	Kâtip
Kâzım Orbay	Oktay Ekşi	Alev Coşkun

Sorular

Sözlü sorular

1. — Temsilciler Meclisi Üyesi Oktay Ekşi'nin, yemeklik ucuz hububat yardımı yapılan il, ilçe, bucak ve köylere dair sözlü soru önergesi Ticaret Bakanlığına gönderilmiştir. (6/104)

2. — Temsilciler Meclisi Üyesi Mu'n Küley'in, Manisa valisinin emekliye sevk edilmesi se-

bebine dair sözlü soru önergesi İçişleri Bakanlığına gönderilmiştir. (6/105)

Yazılı sorular

1. — Temsilciler Meclisi Üyesi Ömer Sami Coşar'ın, sarı basın kartı hâmilelerine dair yazılı soru önergesi Basın - Yayın ve Turizm Bakanlığına gönderilmiştir. (7/70)

2. — GELEN KÂĞITLAR

Tasarılar

1. — Belediyelerin ve belediyelere bağlı işletme ve idarelerin bir kısım borçlarının Hazine tarafından devralınmasına dair kanun tasarısı (1/197) (İçişleri Komisyonuna ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep karma Komisyonuna)

2. — 1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) ve (A/2) işaretli cetvellerde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/198) (Mali-

ye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci Üyelerden mürekkep Karma Komisyonuna)

Rapor

3. — Millî Birlik Komitesi Üyesi Kadri Kaplan ile Temsilciler Meclisi Üyesi Rauf Gökçen'in, 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyon raporu (2/56) (GÜNDEME)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 10,15

BAŞKAN — Başkanvekili İbrahim Senil

KATIPLER : Oktay Ekşi, Şahap Kitapçı

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

3. — YOKLAMA

BAŞKAN — Yoklama yapacağız.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklamada hazır olduklarını bildirmemiş olan sayın üyeler lütfen hazır olduk-

larını bildirsinler.

Efendim; görüşme için yeter sayı vardır. Gündemin birinci maddesinden başlıyoruz.

4. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Maliye eski Bakanı ve Temsilciler Meclisi Üyesi Ekrem Alican'ın görevinden doğan bir işten dolayı Meclis soruşturması açılması gerekip gerekmediği hakkında T. C. Millî Birlik Komitesi Sekreterliği tezkeresi ve Adalet Komisyonu raporu (3/144) (1)*

BAŞKAN — Komisyon lütfen yerini alsın efendim.

Adalet Komisyonunun raporunu okutuyorum.

(Rapor okundu.)

BAŞKAN — Sayın Ekrem Alican, buradalar mı efendim.. (Yok sesleri)

Rapor tabii ve tevzi edilmiştir. Adalet Komisyonu tarafından tanzim olunan rapor müzakere mevzuu olacaktır.

Söz komisyonundur, buyurun.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI SİRRI ATALAY — Daha evvel konuşmak isteyenler varsa lütfen onlar konuşsun, komisyonun rapora ilâve edecek bir şeyi yoktur.

BAŞKAN — Rapor hakkında İctüzüğe göre söz evvelâ komisyona aittir. Komisyon konuşmak istemiyor.

Rapor hakkında başka söz isteyen var mı?..

(1) 87 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

EMİN SOYSAL — Komisyonun bu hususta bizleri tenvir etmesini rica ediyorum.

BAŞKAN — Başka söz isteyen var mı? Sayın Emin Soysal tenvir edilmesini rica ediyor. («Raporda var» sesleri)

EMİN SOYSAL — Beni tatmin etmedi, lütfen tenvir etsinler.

ALP KURAN — Efendim, raporda mevcut bir ibarenin bendenizi, Devlet hayatı bakımından, pek tatmin etmemesi sebebiyle söz almış bulunuyorum. Filhakika raporda isnadedilen fiile göre, Bakanlığa cezai takibat konusu olan bir dosya intikal ettirilmiştir. Bakan bu dosyayı mevki muameleye koymamıştır.

Raporda deniyor ki : «Dosyanın Bakana tevdi zamanı da bilinmemektedir. Bu zaman bilinse dahi, muayyen bir müddetle tetkik ve gereğini yapmada Bakan bağlıyan hiçbir hüküm yoktur. Bakanın görevinde siyasi ve içtimai zaruretlere göre bir takdir hakkına sahibolması Devlet hayatının icabıdır.» Bendeniz bilhassa bu ibare üzerinde durmak istiyorum. Bakan bir kimenin suçlu olması ihbarı ve iddiası karşısında elbetteki siyasi ve içtimai zaruretlere icabı olarak bir dosyayı nâmütenahi saklamak veya üzerinde eğilmemek yetkisine sahibolmamak icabeder. Farz edelim ki, bir siyasi parti 8 sene, 10 sene iktidarda kalmıştır. Aynı bakan da bu süre zarfında işbaşında bulunmaktadır. Bir şahıs hakkındaki suç dosyasını içtimai ve siyasi sebepler

dolayısıyla ilgililere yani savcılığa tevdi etmiyecek olursa belki de bu suç müruru zamana uğrıtacak ve cezai takibat yapılamaz duruma girilecektir.

Bunun yanında Bakan, eğer kendisine intikal ettirilen gayrikanuni muameleleri ilgili mercilere intikal ettirmek için zaman bakımından tamamen bir takdir yetkisine sahibolursa; bu takdirde maiyetindeki memurların işlediği ve kendisinin mutalli olduğu gayrikanuni muameleler dolayısıyla bir bakanın hiçbir zaman mesul olması imkânı hâsıl olamayacaktır. Çünkü, Bakan diyecektir ki, «Benim kanaatime göre daha zamanı gelmemiştir. İctimai ve siyasi zaruretlere, bu gayrikanuni muamele hakkında takibat yapılması halinde mahzurlar doğurabilir.» Böylece suç cezasız kalabilecek, belki de teşvik ve himaye görebilecektir. Bundan Bakan da mesul edilemeyecektir. Bu bakımdan bakanlar gayrikanuni muamelelerde gerekli takibatı süratle ilgililere intikal ettirmelidirler. Aksi takdirde kanunsuz muamelelerden mesul olmıyan bir duruma girmiş olurlar. Bu bakımdandır ki, raporun mevzu bahis kısmının nakzedilmesini huzurunuzda talebediyorum.

BAŞKAN — Başka söz istiyen var mı? Söz komisyonundur.

ADALET KOMİSYONU BAŞKANI SIRRI ATALAY — Alp Kuran arkadaşımız; (Raporadaki bu ve buna benzer meselelere munhasır ve sadece kanuni hükümler yanında bakanların görevlerinden doğan suçlardan dolayı siyasi ve içtimai zaruret ve menfaatlerin nazarı itibara alınması) yolundaki cümlelerin nakzedilmesini istemektedir.

Bir memurun Türk Ceza Kanununun 279 ve 235 nci maddelerinde tasrih edilen meseleler sebebiyle ittıla kesbettiği her hangi bir suçta derhal yetkili mevkilere tevdi etmesi ile bir bakanın durumu arasında elbette fark vardır.

Her hangi bir memurun gerek suçluluk durumu, gerekse memurun ittıla kesbettiği suçları yetkili mercilere tevdi etmesi ile her hangi bir bakan arasında fark gözetmek elbetteki yerinde olduğunu Alp Kuran arkadaşımız takdir ederler. Bakanların görevlerinden doğan suçlarından dolayı siyasi, hukuki ve cezai mesuliyetleri vardır. Siyasi, hukuki ve cezai mesuliyetleri birbirinden ayırmaya imkân var mı

dır? Bir memurun siyasi sorumluluğu yoktur. Bir Bakan için bu siyasi sorumluluğu diğerlerinden ayırmaya imkân olmadığına göre, bunlar çoğu zaman iç içe karıştığı için, bakanın hukuki ve cezai sorumluluğu ancak hukuk Devleti nizamı içinde kendini gösterir. Bu sebeple bir bakanın bir dosyayı masasında tutma müddetini takdir etmeye imkân yoktur. Alp Kuran'ın dediği gibi ilânihaye tutacak mıdır? Bir dosyayı memur şu müddet içinde, bakan şu müddet içinde verecektir diye kanunlarımızda bir hüküm yoktur. Bakanların mesuliyetleri dünya anayasalarında dört kategori içinde mütalâa edilir. Bâzı anayasalarda bakanların sorumluluğundan dahi bahsedilmez. Sovyet ve Japon anayasalarında bakanların mesuliyet ve görevlerine dair hiçbir kayıt yoktur. Bâzı anayasalarda anayasayı ihlâl yahut ağır şekilde ihmalden dolayı bakanların görevlerinden doğan sorumluluk tesbit edilir. Bâzı memleketlerin anayasaları ise, şu şu suçlardan dolayı bakanlar mesuldur, demektedir ve bunun içine ihmal suçu dâhil edilmemektedir. Bâzı memleketlerin anayasalarında «bakanlar mesuldur» der. Bizim eski Anayasamızın 47 nci maddesi, bu meselenin meydana geldiği tarihte yürürlükte bulunan 1 sayılı Kanunun 19 ncu maddesi ve Türkiye Cumhuriyeti Yeni Anayasasının 105 nci maddesi bakanların sorumlu olduklarını derpiş etmiş, fakat ne zaman, hangi suçlarda ne gibi mesuliyete tâbi tutulacağı derpiş edilmemiştir. Bu tezkerede bahsi geçen Ceza Kanununun 235 ve 279 ncu maddeleri memurların suçlarına aidolması gerekir ama, haklı olarak denecektir ki, bakan da bir memurdur. Bakan memur ise, bakanın emri altındaki bir memurun kusurunu bundan ayırmıya mecburuz

Şimdi, biz mutlak surette bir kıstas alarak, şu müddet içinde bakan, kendisine tevdi edilen dosyayı verecektir desek ve 235 nci maddeye göre derhal bir bakanı Yüce Divana sevk etsek o bakanın alacağı ceza 30 lira para cezasıdır.

Bir bakanın ihmal suçundan dolayı Yüce Divana sevkı suretiyle 30 lira para cezasına çarptırılmasında içtimai ve siyasi bir menfaat olup olmayacağını muhterem arkadaşlarımız her şeyden evvel gözetmek mecburiyetindedirler. Burada da içtimai ve siyasi bir menfaat kıstas alınacaktır. Üstelik Yüce Divan tarafından da-

ha evvel alınmış kararlar vardır. Alp Kuran arkadaşımıza bunlardan örnekler verebilirim.

Alp Kuran lütfen dinle. 1948 yılında Yüce Divanca şöyle bir karar veriliyor: Suat Hayri Ürgüplü ve Ulvi Yenal meselesinde komisyonun bir muameleye tevessül etmemesi, encümenine gönderilmemesi fiillerinde suç mahiyeti görülmemiştir. İddia makamının talebine göre dosyanın gönderilmemesinde kasıt aranıyor. Yüce Divan, dosyayı muayyen bir müddet masasında bulundurmasında ihmal kasdının mevcud olup olmadığını aramamaktadır:

25 . 1 . 1946 tarihli yazıda Ulvi Yenal hakkında bu husus açıkça ifade edilmiştir. Demek ki, Yüce Divan bu gibi hareketlerde ihmal kastı arıyor. Bakanın bu dosyayı masasında bekletmekte siyasi bakımdan bir maksadı var mı, dosya masasına hangi tarihte gelmiştir, ne kadar kalmıştır. Bu konuda hiçbir tarih yoktur. Bakanın masasında dosyanın ne kadar kaldığı bilinmemektedir.

Eski Bahriye Nazırı Mahmut Muhtar Paşa hakkında İngiltere ile yapılan bir alış - verişte, birinci taksiti banka teminatı almadan tevdi etmesinden dolayı, ihmal suçu ile 1929 senesinde dâva açılmış, bu dâvada yalnız tazminat cihetine gidilmiştir. Yüce Divanın tatbikatında ihmal suçundan dolayı haklarında cezai takibat yapılacağına dair bir karar alındığı vâkı değildir. Bu itibarla Devlet hayatı icabı olarak, içtimai ve siyasi zaruretler dolayısıyla bakan bir dosyayı muayyen bir müddet masasında tutabilir. Bu müddeti biz tâyin ve tesbit edemeyiz. Kanunlar da tâyin ve tesbit edemez. Devlet hayatının icabıdır ki, bakanlara bu yolda bir takdir serbestisi tanımak gerekmektedir.

İşte bütün bu hususlardan dolayı Adliye Encümeni, eski Maliye Bakanı Ekrem Alican; eski Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ın suçluluğuna ait bir dosyayı muayyen bir müddet masasında bulundurmanın ihmal suçunu meydana getirdiğine kanaat getirmemiş ve muayyen bir müddet tetkik etmeden masasında bulundurmanın bir suç olmayacağı kanaati ile ve bundan dolayı hakkında Meclis Soruşturması açılmasına mahal olmadığına karar vermiştir. Takdir Yüksek Heyetinizindir. Hürmetlerimle.

BAŞKAN — Şahap Kitapçı.

ŞAHAP KİTAPÇI — Çok değerli arkadaşlarım; Maliye eski Bakanı ve halen bir parti-

nin lideri bulunan Ekrem Alican, Maliye Bakanlığı sırasında uzun zaman kendisine tevdi edilen bir evrakı mevki muameleye koymamak suretiyle vazifesini suiistimal ettiğinden bahisle, yapılan soruşturma sonunda, Yüksek Soruşturma Kurulunun mazbataya ekli kararında görüleceği üzere, gerekli muamelenin tâyininin Yüksek Meclise aidolduğu mütalâası ile verdiği karar üzerine; encümenimizin yaptığı tetkikat sonunda bu eski Bakan hakkında vazifeyi ihmalden dolayı Meclis Soruşturması açılmasına lüzum olmadığı kararı ile huzuruza gelmiştir. Bir Bakanın siyasi, malî ve idari mesuliyetleri hepinize malûmdur. Bakanlığa dâhil bir memur hakkında ilgili merciler tarafından, müfettişler tarafından yapılmış olan tahkikat sonunda, kendisine verilen evrakı geciktirmesi, masada çalışan memurun evrak geciktirmesi nasıl bir ihmal ise, muayyen müddeti içinde mazrufu mevki muameleye koymaması nazarı alınarak hakkında muamele tâyini istenilen Bakanın durumu da elbette o şekilde mütalâa edilmek lâzımdır.

Bu memlekette 27 Mayıs İhtilâli yapılmıştır. Adına İnkılâp vasfını her zaman vereceğimiz bu İhtilâlin; bütün suçları ortaya koyan ve mesullerini tâyin eden müessesesine yardımcı olmak için bildiğimiz ve duyduğumuz suçları meydana çıkarmak millet olarak hepimizin vazifesidir.

Yapılan bir tahkikat neticesinde, hakkında muamele tâyini zımmında kendisine tevdi edilen evrakı muameleye koymayan bir Bakan arkadaşın durumu mevzu bahisdir. Mevkii muameleye konulacak meseleler hakkında kurullar kurulmuş, tahkikatlar yapılmış, yataklar aranmış, didiklenmiş, milletin malından ve mülkünden çalınmış bir şeyler varsa diye evrak kendilerine tevdi edilmiş... Memleket idaresinde on senelik geçmiş iktidarın yaptığı suçlar var mı diye aranırken bu yolda yapılan tahkikat sonunda Yassıada'ya sevki kararlaştırılan bir insan hakkında hele düşük Hasan Polatkan hakkında verilen evrakı, tetkiki için dikkatle üzerinde eğilmesi icabederken bunu yapmıyarak; hangi devirde, ne yapmak kararında olduğumuzu bilmemek suretiyle, dosyayı bir tarafa iterek vazifesini ihmal etmiştir.

Biraz evvel komisyon sözcüsü arkadaşımız

kastı mevcudolmadığını, bunun ihmal unsurunu taşımayacağını, mesuliyeti cihetine gidilemeyeceğini ilâh gibi, tamamen son tahkikatı yapacak olan hâkimin vazifelerini burada bize izah etti. Bizim vazifemiz bu değildir, arkadaşlar. Bu arkadaşımız hakkında biz suçsuzluğuna karar veremeyiz. (Suç unsuru yoktur, bir muamele yapılmasına mahal olmadığına...) diye Meclis Tahkikatı açılmamasına karar vermeye Yüksek Heyetin yetkisi olmadığı kanaatindeyim.

Biraz evvel burada Komisyonun mazbatası okundu. Buna ekli Yüksek Soruşturma Kurulu kararı ve Hükümetin tezkeresi okunursa, mesele arkadaşımızın izah ettiği gibi çabucak geçiriverilebilecek ve kolayca karara varılabilecek bir mevzu değildir.

Maliye Bakanlığına mensup Muhasebat Umum Müdürlüğündeki (A) isimli memurun, bir maliye müfettişinin veya yetkililer tarafından yapılan tahkikat sonunda tanzim edilen fezlekesi diğer evrak meyanında sırası geldiğinde icabı yapılmak üzere belki masada bekletilebilir. Arkadaşımızın beyan ettiği gibi, ne zaman tevdi edildiği ve ne kadar bekletildiğinin malûm olmaması Ekrem Alican'ın lehine değildir. Belki uzun müddet kalmıştır, incelenmemiştir. Bu noktayı müphem bularak ve bu noktayı maznun lehinde kabul etmek suretiyle işi kanuni muameleye mahal olmadığına vardurmak istiyor. Evet, müphemiyet maznunun lehine tefsir edilir. Nerede? Mahkemede, hâkim huzurunda! Sizin huzurunuzda değil. Tahkikat yapan heyetlerin huzurunda değildir, müddeiumuminin huzurunda değildir. Müphemiyetin maznun lehine tefsiri ve delillerin bu yolda takdiri ancak hâkime aittir. Biz hâkim değiliz. Biz, başlanmış olan bir tahkikatın müspet veya menfi netice vermesi için geçmesi lâzımgelen yollardan biriyiz. Eğer bu suçu işliyen bir memur ise idare heveti tarafından lüzumu muhakeme kararı verilir; vali ve saire ise ayrı bir tarika tâbi tutulur.

Mebus ise tahkikat tekemmül eder, Yüksek Heyetinize teşriî masuniyeti kaldırılır. Vekil ise Meclis soruşturması açılmasına karar verilmesi mümkündür.

Ekrem Alican hakkında Meclis soruşturmasına mahal görülmemiştir demekle onu töhmetten kurtarmak değil; bilâkis bâzi istifhamları

üzerinde toplamaya yarar ve bilhassa bugün bir parti lideri mevkiinde bulunan bir kimse için hiç de iyi değildir.

Arkadaşımızın, Yüksek Heyetinizin ve Kurucu Meclisin bir âzası bulunması ve yarıda bırakılmış bir işin tamamlanması lâzımgeldiğini ve delillerin bulunmasını temin mülâhazası ile hakkında Meclis soruşturmasının açılmasına karar verilmesinin uygun olacağı kanaatindeyim. Bunun dışında ihmal gibi karışık unsurlarla muhtelif şekilde tezahür eden suçlar hakkında tahkikat yapılmasında, demin ifade ettiğimi üzere, vatansever Türklerin haklarının en ufak ihmali halinde buna ait delillerin toplanmasında herkesin vazifeli olduğu bir hakikattir. Bir düşük vekil hakkında yapılmakta olan tahkikat evrakının, üzerinde Hasan Polatkan'a ait olduğu yazılı olmasına rağmen, mevkii muameleye konmaması, hele ne kadar müddet kaldığı da bilinmediğine göre, bunun hakkında Meclis soruşturmasına mahal olmadığına karar vermek, adalet ölçülerine uymaz. Bu hal hem arkadaşımız bakımından, hem de Meclisin vazifesi bakımından adaletçe uygun düşmez. Yukardan beri arz ettiğim sebeplere binaen arkadaşımız hakkında Meclis soruşturması açılmasına dair vereceğiniz karar en âdil kararımız olacaktır. Mâruzatım bundan ibarettir. Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Enver Kök.

ENVER KÖK — Muhterem arkadaşlarım, bu mesele hakkında Yüksek Meclis âmiri ita olan diğer bir arkadaşımız hakkında bir karara varırken Sayın Şahap Kitapçı arkadaşımız bu kadar hassas davranmadı. Meclisin vazifesinin bitmekte olduğu bir sırada, âmiri ita olan bir arkadaşımız üzerinde bu kadar hassasiyetle konuşmayı, üzerinde müruruzaman olmamış ve tekemmül edip hukuki mercilerin kararına iktiran etmemiş olan bir dosya dolayısıyla bir Bakanın bu şekilde suçlandırılmasına vicdanım razı olmadığı için, bu mevzuu tarafsız bir şekilde, polemikten uzaklaştırmak üzere söz aldım.

Âmiri ita Polatkan zamanında, o zaman Hazine Umum Müdürü ve şimdi Temsilciler Meclisi bünyesinde olan arkadaşımız hakkında biz bir suç bulamıyoruz. Müruruzaman haddini aşmayan bir nevi... (Gürültüler), («O ayrı»

sesleri) Ben de birbirinden ayırıyorum. Bir Bakanın ihmalinde eğer bir suç var idi ise, müruruzamana uğramamış ve her zaman hakkın tecellisi mümkün olan bir hâdisede bir arkadaşımız hakkında Mecliste karar alındı. («Tamamen birbirinden ayırır» sesleri)

Arkadaşlar, bu nokta hakkında benim anlayamadığım şey, hâdiseyi ne tarafa götürmek istiyor Muhterem Şahap Kitapçı arkadaşım? Bu bakımdan, Yüksek Meclisiniz bundan evvelki karara uygun olarak, komisyon raporuna uyarak reylerini izhar ederse, biz de haklı bir iş görmüş oluruz. (Alkışlar)

BAŞKAN — Abdülkadir Okyay.

ABDÜLKADİR OKYAY — Muhterem arkadaşlar; rapor, hukuki bakımdan ortada bir suç olmadığı mealindedir. Halbuki Medeni Kanun hükümlerine göre, (İcabi hale göre kendisinden beklenen ihtimamı sarf etmeyen kimse hüsnüniyet iddiasında bulunamaz.) Kendisine tevdi edilen bir zarfı zamanında muameleye koymıyan bir kimse hüsnüniyet iddiasında bulunabilir mi?

Memleket bir ihtilâl geçirmiştir, kendisi sorumluluğu çok, ihtilâlin bir numaralı şahsıdır. Böyle bir adamın zarfını zamanında muameleye koymaması ve kendilerinden beklenen ihtimamı göstermemesi ile hüsnüniyetini telif etmek mümkün müdür? Bu bakımdan sorumluluğu icabetmektedir.

Mâruzatım bundan ibarettir.

BAŞKAN — Şahap Kitapçı.

ŞAHAP KİTAPÇI — Enver Kök arkadaşımız hukukçu olmadıklarını açıkça ifade ile sözlerine başladılar ve bizleri tarafsız olmamakla itham ettiler.

İdim Ekrem Alican hakkında şu veya bu karar almak isteyen bir insan olarak çalışsa

Eğer bendeniz taraf tutan ve bu suretle bir kilde karar istihsalı yolunda çok şeyler bulurdum. Buna lüzum hissetmedim ve Yüksek Heyetinize tarafsız olduğumu ve her hangi bir parti görüşü ile hareket etmediğimi ilân ettim. Konuyu bilen bir arkadaşınız sıfatı ile meseleye tamamen hukuki cepheden girdim. Arkadaşımızın, bu işi bir tahkikat vesilesiyle başka bir mecraya sevk etmek istediğimiz hakkındaki ittihamı yerinde değildir. Seçimlere çok az bir zaman kaldığı şu günlerde, bütün mevzuları bu

milletin hayrına sevk etmek için, bu mukaddes çatı altında vazife gören bir arkadaşımızın. Zamanı geldiğinde hitabet kürsüsünden, bize bu vazifeyi vemiş olan vatandaşların sağ duyusuna hitabederek her açıklamayı yapmadan çekinmiyen arkadaşlarımızdan bir tanesiyim.

Arkadaşımız diyorlar ki; «Burada bir müddet evvel âmiri ita olan bir arkadaşımız hakkında aynı hassasiyeti göstermedi. Nasıl olurda âmiri ita olan bir arkadaşımız hakkında Yüksek Meclis tahkikat açılmamasına karar verir de, aynı suçtan dolayı bir vekil hakkında Meclis soruşturması ister?» Arkadaşımızın yanıldığı nokta budur. Biz burada Ekrem Alican hakkında bir muamele tâyin etmiyoruz. Maliye eski Bakanı Ekrem Alican'ın bir ihmal suçu ile töhmet altında kalması sebebiyle, hakkındaki tahkikatın tekemmülüne imkân verecek bir kararın istihsaline çalışıyoruz.

Kaldı ki, Muhasebei Umumiye Kanununa göre bakan birinci derecede âmiri itadır. Bu noktanın böyle bilinmesi lâzımdır.

İkincisi; suçla ortaklığı olduğu iddia edilen bir eski vazifeli arkadaşımız hakkında yapılan muamele, kanuni muameleye mahal olmadığı kararı değildir. Arkadaşımız burada da yanıılıyorlar. Tetkikat tamamen tekemmül etmiş, artık hâkim huzuruna çıkması için Temsilciler Meclisi âzaları hakkındaki kanuna göre alınması gereken teşriî masuniyetin ref'i veya ademiref'i karara alınır ve hâkim önüne çıkması hususu devre sonuna bırakılır. Tetkikat ve takibat tekemmül etmiş bir kararınızla derhal müddeiumuminin iddianamesiyle bu arkadaş hâkim huzuruna çıkacak, suçu mevcut ise ceza görecektir, değilse beraet edecek. Fakat, Ekrem Alican'ın durumu bu safhada değildir. Ekrem Alican'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması, hâkim huzuruna çıkarılması kararını istihsal etmiyoruz. Arkadaşımızın yanıldığı nokta buradadır.

Biz, yarı kalmış ve henüz tekemmül etmemiş, müphemiyeti çözülmemiş bir mesele üzerinde, sizlerin soruşturma açılmasına karar vermemeniz dolayısıyla bu töhmet altında sonuna kadar kalacak olan arkadaşımızın bu töhmet altında kalması veya kalmaması için ilk tahkikatı yapmaya müsaade edecek elimizde kanunlar vardır. 1609 sayılı Kanuna göre bir memurun rüşvet ve irtikâbı görüldüğünde, müddeiumu-

minin işi bilmesine rağmen, evvelâ deliller toplanır, ondan sonra dâva açılması ve tahkikata devam edilmesi için validen karar alır. Vazifei memuriyetini suiistimal eden veya ihmali görülen veya suç işliyen bir memur hakkında derhal idare heyeti işe vaziyet eder.

Nasıl bir vatandaş hakkındaki tahkikat ile müddeiumumi delil toplar ve hakkında takip veya ademitakip kararı verirse, suçlu şayet memur ise bu başka bir statüye tâbidir, mebus ise başka bir statüye vekil ise başka bir statüye tâbidir.

Bir bakan hakkında verilecek karar; bir hâkimin vereceği bir soruşturma kararı değildir. Şayet kendileri burada olsalardı tahmin ederim benim gibi konuşurlardı.

Yüksek Heyetiniz, daima memleket hayrına sâlim kararlar veren bir heyet olarak bu yolda da muhakkak müphem karar vermeyecektir. Verilecek karar, bir arkadaşımıza isnadolunan suçun takip veya ademitakibi hakkında karar ittihazi için delillerin toplanması kararıdır, konuşan arkadaşımız ve kendisi gibi düşünenler mevzuu böyle vaz'etsinler ve başka istikametlere sevk etmemeye gayret etsinler.

BAŞKAN — Alp Kuran.

ALP KURAN — Efendim, bendeniz Sayın Komisyon Başkanı Sırrı Atalay arkadaşımızın bakanı memurdan tefrik etmesi üzerinde söyledikleri hususlar üzerinde yeniden durmak istiyorum.

Bakan da gayrikanuni muamelelerden dolayı her vatandaş gibi hukuk ve ceza kanunları hükümlerine tâbi olması gereken bir şahıs olarak karşımızda bulunmaktadır. Bakanlar ceza hukuku alanında daima memur statüsüne tâbi olan şahıslar olarak ortaya çıkarlar. Bu bilhassa bizim mevzuatımızda böyledir. Binaenaleyh, bir kere, bir Bakanın hukuki veyahut cezai mesuliyetinden bahsedildiği zaman, Bakanın mesul olabileceğini her halde Sırrı Atalay arkadaşımız da kabul ederler. İkincisi, Bakanın siyasi mesuliyeti ile hukuki ve cezai mesuliyetini birbirine karıştırmamak lâzımdır. Siyasi mesuliyet, Bakanın bu işte şu politikayı takibedeyim, şu işte bu politikayı takip etmiyeyim şeklinde aldığı kararların isabetli olup olmaması dolayısıyla bahis mevzuu edilen mesuliyettir. Ama Bakanın her hangi bir gayrikanuni muameleden dolayı hukuki veya cezai mesuliyeti bahis mevzuu ise, bu mesuliyetin

siyasi mesuliyet şeklinde mütalâa edilmemesi gerekeceği aşîkârdır. Bu sonuncusunun siyasi mesuliyetle hiçbir alakası yoktur.

Muhterem arkadaşlar; maalesef sayın Komisyon Başkanı yine, Bakanın kendisine intikal ettirilen gayri kanuni muameleler hakkında, takibat yapıp yapılmaması hususunda zamanını takdir yetkisine sahip olduğunu bir kere daha tekrarlamış bulunuyorlar. Elimizdeki raporun 4 nüü sayfasının sonunda, ikinci paragrafta denilmektedir ki: «Divanı Muhasebat Teftiş Heyeti tarafından tenkid edilen bir rapor vardır.» Bu rapor hakkında deniyor ki: «1958 senesi için tanzim olunan bu rapor Meclisin irtifakına arz olunmamış ve raporun değiştirilmesi için Maliye Bakanı Hasan Polatkan ile Müsteşar Sait Naci Ergin tarafından gayret sarf olunmuş ve birtakım yazışmalara girişilmiştir.»

Eğer şimdi, komisyonun noktai nazarını kabul edersek, bundan mantıken eski Maliye Bakanı Polatkan'ın fiilinin de suç olmadığı sonucu ortaya çıkar. Gerçekten, eğer ilgili makamlara intikal ettirilmesi gereken bir dosyanın tevdi zamanını tâyin hususunda Bakan sınırsız bir takdir yetkisine sahip ise, 1958 senesinden beri eski Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ın yaptığı mevzu bahis malûmatı Meclisin irtifakına arz etmemek muamelesinin de bu takdir yetkisi çerçevesi dâhilinde olması icabedeceğinden, suç teşkil etmemesi, suç olmıyan bir fiilden dolayı da takibat yapılmaması icabeder. Binaenaleyh, ortada bakanın muttali olduğu bir suç var ise, bunun bakan tarafından kanuni mercilere intikal ettirilmesi nâmütenahi zamana bırakılmaz. Biz burada, Kurucu Meclis olarak, bir hukuk Devleti kurmaya çalışırken, bakanlar mahiyetlerindeki memurların gayrikanuni muamelelerini takibettirip ettirmemekte istedikleri gibi hareket etmek serbestisine sahibolamazlar. Böyle bir serbestinin tanınması, memurlar arasında ayrıca partizanlığa da sebebiyet verir. Devlet idaresinde partizanlığı kaldırmak için tedbirler düşündüğümüz ve aldığımız şu günlerde şu esbabı mucibenin nakzedilmesi, reddedilmesi icabeder. Sayın Sırrı Atalay'a bu hususta hak vermeye imkân yoktur.

Nihayet, şu noktayı da belirtelim ki, bizim burada yapacağımız şey Meclis Tahkikatı açmak değildir. Tahkikat Komisyonu kuracak mıyız,

kurmayacak mıyız? Biz buna karar vereceğiz. Tahkikat açıp açmama kararı komisyon raporundan sonra olacaktır. Mesele bundan ibarettir.

BAŞKAN — Coşkun Kırca.

COŞKUN KIRCA — Muhterem arkadaşlarım, evvelâ şu hususu huzurunuzda bilhassa belirtmek isterim: Burada müzakerelerin cereyan tarzı dahi Yüksek Meclisinin Sayın üyelerinin tam bir tarafsızlık içinde meseleyi incelediklerini göstermeye kifayet eder. Adalet Komisyonunun üyelerinin büyük ekseriyeti, hakkında Meclis tahkikatı açılıp açılmaması mevzuubahsolan bir eski Bakanın, malûm bir partinin lideri olduktan sonra, sahte bir baskı fobisi içinde, türlü yersiz ve haksız târiz ve hücumlarına mâruz bir şerefli, siyasi teşekkülün mensupları oldukları halde, önlere gelen dosyayı, her türlü partizan kaygının üzerinde, tamamen objektif bir hukuk anlayışı içinde, haklarında bu şekilde ithamda bulunulan kimselerin iğbirarının çok üstün çıkarak, en yüksek bir ahlâk salâbeti ile tetkik etmişlerdir. Aynı şerefli siyasi teşekkülün bâzı mensupları burada komisyonun raporunu desteklerken, bâzıları da, sırf bu eski Bakanın ileride itham altında kalmasını önlemek maksadıyla kendisi hakkında Meclis Tahkikatı açılmasını talebetmektedirler. Görülüyor ki, ortada en ufak bir partizanlık yoktur ve sadece bu manzara, birtakım malûm partilerin açtıkları kampanyanın, o şerefli siyasi teşekkülün ayakları dibinde, kumsalda tüklenen dalgalar gibi nasıl eriyip gittiğinin en güzel misallerinden biridir.

İşte, muhterem arkadaşlar, ne muhterem komisyonu, ne komisyon raportörünü, ne Sayın Şahap Kitapçı arkadaşımızı ne de hiçbir partiye mensubolmayan Muhterem Alp Kuran arkadaşımızı şu veya bu sebeple, siyasi bir temayülü mahkûm ettirmek için çalışmak ithamı altında bırakmak mevzuubahsolamaz. Böyle olunca, öyle zannediyorum ki, Sayın Enver Kök arkadaşımız bir sürçü lisanda bulunmuşlardır.

Muhterem arkadaşlar, Şahap Kitapçı arkadaşımız ile Alp Kuran arkadaşımız memurların cezai mesuliyeti konusunu bakanların cezai sorumluluğu ile biraz karıştırıyorlar gibi geliyor ben-denize. Bir memur kendi hususi durumuna göre cezai mesuliyete tâbi tutulduğu, bir adli makam tarafından hakkında cezai takibat açıldığı zaman, şu veya bu muameleye tâbi tutuluyorsa, bakan-

lar için de aynı muamele yapılması lâzımdır deniliyor. Fakat, bir Bakan hakkında takibat yapılabilmesi Yüksek Heyetinizin iznine bağlıdır. Bunun sebebi nedir? Bir bakan hakkında takibat yapılması, niçin alelâde bir vatandaşın, alelâde bir memurun takibata uğratılmasından farklıdır. Çünkü bir bakan hakkında tahkikat açılması aynı zamanda siyasi bir tasarruftur. Bir parlamento, bir bakan hakkında tahkikat açarken, sadece adaletin tecellisi mülâhazasıyla hareket edemez; bunun yanında, tahkikatın açılmasının - şu veya bu siyasi teşekkülün değil - biza-tihi parlâmentonun, demokratik rejimin istikrarı ve memleketin umumi siyasi huzuru gibi mülâhazaları da nazarı dikkate almak durumundadır. İşte bu sebeplerle ki, bu konuda Yüksek Meclisinize takdir hakkı verilmiştir. Bu takdir hakkı verilirken bir partinin menfaatleri değil, demokratik müesseselerin ve memleketin huzurunun icapları düşünülmüştür.

Muhterem arkadaşlarım, Ekrem Alican'ın önüne 1960 Temmuz ayında bir dosya geliyor. İstifa edinceye kadar bu dosyayı tetkik etmiş veya etmemiştir. Bir kasdı olsaydı, dosyayı masanın üzerinde bırakarak istifa etmezdi. («Ne yapardı? Yırtar atar mıydı» sesleri) Yırtmazdı. Ama örtbas etmek için bir şeyler yapardı. Bir an için Ekrem Alican'ın bu işte kasdı olduğunu kabul edelim. Bu takdirde Alican sadece 2 000 liraya kadar ağır para cezasına mahkûm edilebilecektir. Böyle bir mahkûmiyet ne kadar sağlam hukuki temellere dayanırsa dayansın, Meclis soruşturmasının siyasi veçhesine binaen, bir seçim arifesinde memleketin siyasi havasını bir itham furyasıyla doldurmamak için, 2 000 liralık para cezası karşılığında böylesine büyük zir mahzura katlanmak mâkul olmayacağı için, Meclis tahkikatının açılması yoluna gidilmiyeceğini tahmin etmekteyim. Kaldı ki, bir bakan bir dosyayı ne kadar müddetle tetkik edecek, burası belli değil. Bakanın bu husustaki takdir hakkına aşırı bir müdahalede bulunacak olursak, Bakanlık Makamına gelecek kimselerin huzur ve rahatlık içinde çalışması imkânı hâsıl olmaz.

Bu itibarla, meselenin hususiyetlerini de nazarı itibara alarak, her ithamın muhakkak surette tahkik mevzuu teşkil etmesi lâzımgelmediğini de hatırd tutarak gereken kararı vereceksiniz. Hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Burhan Akdağ.

BURHAN AKDAĞ — Çok muhterem arkadaşlarım, 157 sayılı Kanunun bütün hususiyetleri göz önünde tutularak bundan evvel Yüksek Heyetinize sevk edilen bir dosya dolayısıyla verilen kararın nazarı itibara alınmasını rica ediyorum. Malî mesuliyeti ortaya çıkaracak bir mevzuda, tekemmül etmiş bir dosya hakkında Meclisiniz bir karar verecektir. Diyorlar ki, ihmal dolayısıyla behemahal dosyanın ele alınması ve Meclis tahkikatının açılması lâzımdır. Ben bu kanaatte değilim. Türkiye’de bir efkârı umumiye vardır. 157 sayılı Kanuna göre bütün hâdiseleri bu Meclis huzurunda objektif olarak dile getirmek mecburiyetindeyiz. Binaenaleyh, komisyon kararı yerindedir. Bunu kabul etmenizi ve Ekrem Alican’ın teşriî masuniyetini kaldırmamanızı rica ederim.

BİR ÜYE — Teşriî masuniyet değil, Meclis soruşturması açılması!

BAŞKAN — Enver Kök.

ENVER KÖK — Muhterem arkadaşlarım, deminki konuşmama başlarken, emin olun ki, ne Şahap Kitapçı arkadaşımızı, ne de başka arkadaşımızı itham etmek aklımın kenarından dahi geçmedi. Ancak, bu hâdisenin esasını teşkil eden gene Temsilciler Meclisi üyesi olan Sait Naci Bey arkadaşımız hakkındaki dosya tetkik edilirken asıl dâvanın içerisinde suçun işlendiği zamanda bu işlerle alâkalı olan insanların bu kadar şiddetle tenkid edilmediğini görünce bu kürsüye çıkmaya beni viedanım sevk etti. Yoksa kimseyi itham etmek için değil.

Komisyon raporunu okuduğum zaman, hepsinin hukukçu olduğunu gördüm. Şüphesiz Şahap Kitapçı arkadaşımız da hukukçu ama ben onlara inanarak ve gösterdikleri sebebi benimsiyerek Yüksek Meclise komisyon kararına uyması hakkındaki noktai nazarımı serd ettim. Yoksa bu kürsüye kimseyi itham etmek kasdı ile çıkmadım, bilhassa bu noktayı tavzih etmek isterim.

İkincisi, konuşmamda, Hasan Polatkan zamanında vazife gören arkadaşımızın Hazine Umum Müdürü değil, Müsteşar olduğunu tasrih ederek komisyon kararına uyma hususunda benden evvel konuşan Burhan Akdağ arkadaşımızın noktai nazarına iştirak ederek soruşturmaya lüzum olmadığı kanaatindeyim. Bunu yüksek viedanlarınıza ve takdirlerinize arz eder, hepinizi hürmetle selâmlarım.

BAŞKAN — Şahap Kitapçı.

ŞAHAP KİTAPÇI — Muhterem arkadaşlar, huzurunuzu sık sık işgal ettiğim için özür dileirim. Bâzı arkadaşlarımızın beyan ve fikirlerinden mülhem olarak onların getirdikleri açıdan meseleye temas etmeyi de bir vazife sayarım. Biraz evvel konuşan Coşkun Kırca arkadaşımız suç isnadı bulunan bir memur, bir vatandaş, bir mebus, bir bakan hakkında haklı olarak eşit muamele yapıldığını ifade ettiler. Bendeniz biraz evvelki konuşmalarında da arz ettim, bir bakanın bir memur gibi, bir muhasebeci gibi değil, bunların mesuliyeti yanında siyasi mesuliyetinin bulunduğunu ve bir bakanın bu memleketin siyasi gidişinde ehemmiyetli bir organ olduğunu kendileri kadar bir nisbet tahtında ben de bilirim. Kendileri, bir bakanın mesuliyetini araştırırken bunun, memleketin idari ve siyasi hayatındaki yerini, mevkiini ve bu mevkiin kendisine tahmil ettiği vazifeleri takdir ederek düşünmek lâzımgeldiğini ve Meclisin bu noktayı nazarı itibara alarak Meclis soruşturması açılıp açılmaması hakkında karar vermesi icabettiğini ifade ettiler. Ama ben diyorum ki, meseleye bir memur, bir vatandaş gibi baktıktan sonra bu memleketin, huzurunda vazifeli bir bakan zâviyesinden baktığımızda dahi - hem arkadaşımızın durumu, hem de meselenin önemi zâviyesinden - Meclis soruşturması açılması hakkında kâfi sebepler ortaya çıkar.

İhtilâli takibeden günlerde tek endişemiz, bu memlekette faziletin hâkim kılınmasını temin ederek bu memlekette soysuzluğa, hırsızlığa, vazife suiistimaline ve mesuliyetsizlik duygularına nihayet vermektir. Mesuliyetsizlik hissi içerisinde çalışan şahısları bir an evvel hâkim huzuruna sevk etmek için büyük gayret gösterdik. Bu memlekette huzur ancak, vazife deruhde etmiş olan insanların mesuliyet hissi içerisinde çalışmalarıyla mümkün olacaktır. Öbür taraftan eski devrin şu veya bu şekildeki idaresine iştirak etmiş, siyasi mevkilerde vazife almış birtakım tassarıfları ile dahli bulunmuş insanları hâkim huzuruna çıkarmak vatandaşlar arasında huzur sağlayacaktır. Bu vatandaşa yeni bir aydınlık devresinin açıldığını gösterecektir. Onun içindir ki, kanunlarımızda yeri olıyan Yüksek Soruşturma Kurulunu kurmuş bulunuyoruz. Bu vesile ile vilâyetlerde, Bakanlıklarda tahkik komisyonları kurduk ki, mesele aydınlansın. Va-

zifeliler her an mesul olduklarını anlasınlar ve huzur içinde çalışsınlar. Bundan sonraki yaratmaya mecbur olduğumuz devrenin ana şartları budur. Coşkun Kırcı arkadaşımızın dediği gibi, bunu Bakan tetkik edecek değildir. Tetkik ettiğini bir an düşünsük bile Ekrem Alican bunu birer birer okudu diye bir kenara atacak mıyız? Ne olduğu belli olmayan bir suçtan dolayı mahkemeye sevk edelim de demiyorum. Tahkikat yapalım mı, yapmayalım mı? Meseleyi bu zaviyeden almak ve bu yönden kıymetlendirmek lâzımdır.

Aziz arkadaşlarım, bu dosya kendisine verildikten sonra Ekrem Alican'ın yapacağı iş, derhal bu zarfı açıp, gelen fezlekenin altına, «Ankara Cumhuriyet Savcılığına veya Yüksek Adalet Divanına» deyip, dosyayı havale etmektir. Bu kendisinin mecburi vazifesi idi. Aylarca bunu yapmamıştır. Evleri yatak odalarına kadar aranmış olan ve en ufak suçlarının dahi çıkması için milletin ve köylünün gayretle çalıştığı adamlardan biri hakkındaki dosyayı alâkalı merceğe havale edip vazifesini yapmamıştır. Bunda kasıt var mı, yok mu meselesi bizi bir nevi cezai mesuliyetle karşı karşıya bırakıyor. Veya bu hal hâkim huzuruna çıkmayı icabettiriyor mu, ettirmiyor mu? Bunlar işin başka şekli. Enver Kök arkadaşımız burada yanılıyorlar. Bundan evvel bir arkadaşta yapılan muamele başkadır, yüksek reylerinize arz edilen muamele başkadır. Burada arkadaşımız hakkında Meclis tahkikatı açılması meselesi vardır. İncelenecek olan husus budur.

İncelenince ne olacak?.. Ey Ekrem Alican, sen düşük Hasan Polatkan'ın suiistimaline ait bir işte vazifende ihmal göstererek evrakı aylarca masanın gözünde saklamışsın. Yapmak mecburiyetinde olduğun bir vazifeyi yapmamışsın. Hakkında çok şeyler söyleniyor ama ben işi tahkike değer görmüyorum.

Bu suç dolayısıyla Ekrem Alican'ı töhmet altında bulundurmak değil, mevzuu incelemeye dahi değer bir şey göremedim. Bakan hakkında bu türlü incelemeleri yapacak organ da yoktur. Eminim arkadaşımız da bundan müsterih olacaktır. (Alkışlar)

BAŞKAN — Maliye Bakanı, şahsınız adına mı, konuşacaksınız?

KEMAL KURDAŞ — Efendim, evvelâ şah-

sım adına konuştuğumu arz etmek isterim. Bu mevzu dolayısıyla Yüksek Huzurunuzu meşgul etmemin tek sebebi, konuşma mevzuu olan hâdiseye dolayısıyla duyduğum üzüntüdür. Evvelâ şu ciheti arz edeyim ki, komisyon raporuna yüzde yüz iştirak etmekteyim. Hâdiseye büyütülmektedir. Bu hâdiseye Yüksek Heyetinizin çok kıymetli vakitlerini israf etmeye değer mahiyette bir hâdiseye değildir. Hâdisenin bütün teferruatına vâkıfım.

1958 yılında düşük Başbakanın arzusu ile Amortisman ve Kredi Sandığına bir odanın tefrişinden ibarettir. Burada tetkikat yapan bir müfettiş bu hâdiseye muttali olmuştur. Hâdiseye ilgili raporun bir kısmını Vekilin önüne koymuştur. Belki diğer işler arasında bu dosya ile ilgilenmek imkânı olmamıştır. Belki de hâdisede yüksek bir memur da alâkalı olduğu için daha müteyakkız davranmak lüzumunu hissetmiştir. Hâdisede asla bir kasıt mevzuubahis değildir. Hâdiseye büyütülecek bir şey de değildir. Maliye müfettişi tahkikatını ikmal etmiş, ben geldikten sonra dosyayı benim önüne koymuştur. Dosya tekenmül ettiğine göre lüzumlu tahkikat yapılacaktır.

Bilhassa şu noktayı arz etmek isterim, bir Maliye Bakanı bu kabîl unutkanlığa her zaman duçar olabilir. Ayrıca bu hâdiseye, bir Maliye Bakanı hakkında yolsuzluk yapmıştır diye hakkında Meclis soruşturması açılmasını gerektiren ehemmiyette bulunmamaktadır. Hâdiseyi efkârı umumiyeye arz etmek mümkün olmamıştır. Arkadaşımız belki bu hususta haklı olabilirler, fakat bir ihmal mevzuubahis değildir. Mesuliyet mevkiinde bulunan bir insanın ve memleketin yüksek menfaatleri icabı, asla böyle bir soruşturmaya müsaade edecek durumda değildir.

Sizlere belki cümleleri müphem olarak, fakat hakikati olduğu gibi arz ederek söylüyorum, Ekrem Alican hakkında tarih hükmünü bugün ve bundan sonra verecektir. Şu ufak hâdisede o arkadaşımız ilzam etmeye hakkımız olmadığı gibi, itibarını yükseltecek bir şeye de mazhar kılmaya hakkımız yoktur. (Alkışlar)

BAŞKAN — Yeterlik önergeleri verilmiştir. Şu âna kadar da altı üye konuşmuştur. Binaenaleyh önergeleri Yüksek Huzurunuzda okutmaya mecburum.

Yüksek Başkanlığa

Mevzu aydınlanmıştır. Kifayetin reye konulmasını arz ve teklif ederim.

Ismail İnan

Temsileiler Meclisi Başkanlığına

Durum aydınlıktır, kifayeti müzakere teklif ederiz.

Adnan Başer

Ömer Sami Coşar

Sayın Başkanlığa

Konu bellidir. Yeteri kadar da konuşulmuştur. Müzakerenin kifayetini arz ve teklif ederim.

Hızır Cengiz

BAŞKAN — Önergenin aleyhinde, Şahap Kitapçı.

ŞAHAP KİTAPÇI — Muhterem arkadaşlar, biraz evvel konuşan Maliye Vekili arkadaşımız, meseleyi başka zaviyeden mütalâa ettiler. Buna karşı söylenecek şeyler vardır. Gündemimizde başka madde yoktur. Bu meseleyi muhtelif yünden incelemek için bol vaktimiz vardır. Bu meseleyi iyice derinleştirip inceliyerek bir karara varmak lâzımdır. Lütfediniz, konuşmalarımıza devam edelim. Gelecek meclislere örnek olacak kararlar alan Yüksek Heyetiniz, bu mevzuda da aydınlık bir karar alsın. Bu itibarla takririn reddini rica ediyorum.

BAŞKAN — Efendim, şimdi yeterlik önermelerini yüksek oylarınıza sunacağım. Okunan yeterlik önermelerinin dikkate alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Yeterlik önermeleri kabul edilmiştir.

Bir önerge daha var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Ekrem Alican arkadaşımızın müdafaası alınmadan bir karara varılmamasını arz ve teklif ederim.

Ahmet Bilgin

BAŞKAN — Müzakere başlamadan önce raporun Ekrem Alican arkadaşımıza tebliğ edilmiş olduğunu Yüksek Meclise arz ettim. Buna rağmen kendisi hazır bulunmadan konuşmalara devam edilmesi Yüksek Meclise kabul buyuruldu. Binaenaleyh, Ekrem Alican arkadaşımızın gıyabında müzakereler cereyan ettiğine göre verilmiş olan bu önergeyi oylarınıza sunmaya lüzum görmüyorum.

Şimdi rapor hakkında verilmiş olan önergeler var, onları okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Adalet Komisyonu raporundaki «Dosyanın Bakana tevdi zamanı da bilinmemektedir. Bu zaman bilinse dahi muayyen bir müddetle tetkik ve gereğini yapmada Bakanı bağliyan hiçbir hüküm yoktur. Bakanın görevinde siyasi ve içtimai zaruretlere göre bir takdir hakkına sahibolması Devlet hayatının icabıdır.» Kısmının çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Alp Kuran

Yüksek Başkanlığa

Maliye eski Bakanı Ekrem Alican hakkındaki encümen raporunun reddi ile, hakkında Meclis Soruşturması açılmasına karar verilmesini arz ve teklif ederim.

Şahap Kitapçı

BAŞKAN — İlk önce rapordan bir fıkranın çıkarılmasına dair olan önergeyi oylarınıza sunacağım, («Takririn en aykırısını oya sununuz» sesleri.)

COŞKUN KIRCA — Efendim, önümüze Adalet Komisyonunun raporu gelmiştir. Adalet Komisyonu raporunun altındaki imzalar komisyonu ilzam eder, Umumi Heyeti değil, Yüksek Heyetiniz raporu kabul veya reddederken, rapordaki bütün mülâhazaları olduğu gibi kabul veya reddetmiş olmayabilir; raporun vardığı sonucu kabul etmek demek, rapora dercedilmiş bütün mülâhazaları aynen kabul etmek demek değildir; raporun sonucu kabul edilirken, raporda mevcut bir mülâhazayı şu veya bu üye benimsememiş olabilir. Rapor Umumi Heyetin kendisine ait değildir ki, rapor metnine Umumi Heyet tasarruf edebilsin? Binaenaleyh, komisyon raporundan şu veya bu paragrafın çıkarılması diye bir husus usul bakımından bahis konusu olamaz; bu bakımdan böyle bir teklif oya dahi sunulamaz.

BAŞKAN — En aykırı teklif Şahap Kitapçı arkadaşımızın komisyon raporunun reddedilmesi ve soruşturma açılması hakkındaki önergesidir. Bunu tekrar okuyup oylarınıza sunacağım :

(Şahap Kitapçı'nın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Okunan önerenin dikkate alınmasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi ikinci önergeyi tekrar okuyoruz :
(Alp Kuran'ın önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Önerenin dikkate alınmasını kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Şimdi komisyon raporunu yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Rapor aynen kabul edilmiştir.

Gündemde görüşülecek başka madde yoktur. Bugün saat 15 te toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati : 11,30

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,10

BAŞKAN — Başkanvekili İbrahim Senil

KATIPLER : Alev Coşkun, Şahap Kitapçı

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.

Yoklama yapılacaktır.

(Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Görüşme için yeter sayı vardır.

2. — *Millî Birlik Komitesi Üyesi Kadri Kaplan ile Temsilciler Meclisi Üyesi Rauf Gökçen'in, 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyonu raporu (2/56) (1)*

BAŞKAN — Seçim Kanunu Komisyonu Başkanının bir önergesi vardır, onu okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair olan raporumuzun, seçimlerin yaklaşmış bulunması dolayısıyla bir an evvel kanunlaşması bakımından gündeme alınarak ivedilikle görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Seçim Kanunu
Komisyonu
Başkanı
Şefik İnan

(1) 91 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Tabii ve tevzii tarihinden itibaren 48 saat geçmediği için teklifin gündeme alınarak ivedilik ve öncelikle görüşülmesi Yüksek Meclisin kararına bağlı olduğu için reye sunmak mecburiyetindeyim. Teklifin gündeme alınarak öncelikle görüşülmesini yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Öncelikle görüşülmesi kabul edilmiştir.

Komisyon üyeleri lütfen yerlerini alsınlar.
(Komisyon yerini aldı.)

BAŞKAN — Teklifin tümü hakkında söz istiyen arkadaş var mı? Maddelere geçilmesini yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Teklifin ivedilikle görüşülmesini de yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair Kanun

Madde 1. — 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir :

Geçici madde — 15 Ekim 1961 tarihinde yapılacak Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle milletvekili seçimlerinde, Milletvekili Seçimi Kanunu-

nun 15 nci ve mütaakıp maddeleri gereğince, siyasi partilerin aday yoklamaları 15 Eylül 1961 tarihinde yapılır. 20 Eylül 1961 günü saat 17 ye kadar adaylık için müracaat edilir ve siyasi partiler tarafından aday listeleri Yüksek Seçim Kuruluna bu tarihte verilir.

Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçimine dair Kanun ile, Milletvekili Seçimi Kanunundaki itiraz ve karar süreleri bu esasa göre hesabedilerek kesin aday listeleri Yüksek Seçim Kurulunca 30 Eylül 1961 günü ilân edilir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

SEÇİM KOMİSYONU BAŞKANI ŞEFİK İNAN — (Neşri tarihinden itibaren) yerine (yayını tarihinden itibaren) olacaktır.

BAŞKAN — Neşir kelimesinin yayını kelimesi olarak değiştirilmesi teklif edilmektedir. Zaten bundan evvelki tasarımlarda da aynı

değişiklik yapılmıştır, bu değişikliği yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümü üzerinde leh ve aleyhte söz isteyen var mı?. Yok. Açık oylarınıza sunuyorum. Kutular dolatırılacaktır.

Oylarını kullanmayan üyeler var mı?. Oylama muamelesi bitmiştir.

Oylama sonucunu arz ediyorum : 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir maddelenmesine dair kanun teklifine 159 üye katılmış olup, kabul 152, ret 3, çekinse 4. Bu oylama sonucuna göre teklif Yüksek Meclisçe kabul edilmiştir.

Gündemde görüşülecek başka madde yoktur. Yarınki Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere oturuma son veriyorum.

Kapanma saati : 15,40

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifine verilen oyların sonucu

(Teklif Temsilciler Meclisince kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 268
Oy verenler : 159
Kabul edenler : 152
Reddedenler : 3
Çekinmeyenler : 4
Oya katılmayanlar : 109
Açık üyelikler : 0

[Kabul edenler]

— A —

Atalay Akan
Ahmet Akar
Ali Rıza Akbıyıkoglu
Necmi Akçasu
Burhan Akdağ
Mebrure Aksoley
Halil Akyavaş
Nurettin Akyurt
Abdülkerim Akyüz
Sadık Aldoğan
Osman Alışiroğlu
Fehmi Alpaslan
Mehmet Altınsoy
Abdurrahman Altuğ
Babür Ardahan
Tahsin Argun
Âmil Artus
Şevket Asbuzoğlu
Sırrı Atalay
Hüseyin Ataman
Ahmet Atılğan
Doğan Avcıoğlu
Ahmet Cevdet Aydın
Şevki Aysan

— B —

Şeref Bakşık
Cemil Sait Barlas
Kâmil Başaran
Remziye Batırbaygil
Suphi Batur
Suphi Baykam
Fahri Belen
Hakkı Kâmil Beşe
Mehmet Raşit Beşerler

Süleyman Bilgen
Ahmet Bilgin
Arslan Bora
Etem Boransü
Ratıp Tahir Burak

— C —

Hızır Cengiz
Ömer Sami Coşar
Alev Coşkun

— Ç —

Nazif Çağatay
Mahmut Tekin Çullu

— D —

Ahmet Demiray
Vedat Dieleli
Erol Dilek
Mustafa Dinekli
Vahap Dizdaroglu
Avni Doğan
Suphi Doğukan
Necati Duman
Cevat Dursunoğlu

— E —

Bülent Ecevit
Şerafettin Yaşar Egin
Şüküfe Ekitler
Oktay Ekşi
İmadettin Elmas
Sadi Erdem
Sait Erdinç
Ali Erel
Sait Naci Ergin
Halil Sezai Erkut
Hamza Eroğlu
Bahir Ersoy

İlhan Esen

— G —

Vasfi Gerger
Abdülkadir Göğüş
Ali İhsan Göğüş
Rauf Gökçen
Mehmet Göker
Rıza Göksu
Turgut Göle
Ferda Güley
Rahmi Günay
Turan Güneş
Abdurrahman Nafiz
Gürman
Muhittin Gürün

— H —

Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazer-
dağlı

— I —

Rıza Işıtan
İsmail İnan
M. Rauf İnan
Şefik İnan

— K —

İhsan Kabadayı
Kadircan Kaflı
Hermine Kalüstyian
Müncei Kapani
Ömer Karahasan
Yekta Karamustafaoğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
F. Lütüf Karaosmanoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu

Nuri Kınık
Coşkun Kırcı
Enver Kırker
Şahap Kitapçı
Enver Kök
Ahmet Köseoğlu
Mehmet Ali Kumbasar
Zeki Kumrulu
Şahir Kurutluoğlu
Muin Küley

— M —

Ferid Melen
Ziya Müezzinoğlu

— O —

Abdülkadir Okyay
Arif Hikmet Onat
Hüseyin Onur
Kâzım Orbay

— Ö —

Atıf Ödül
İhsan Ögat
Feridun Şakir Ögünç
Halim Önalp
Altan Öymen
Mehmet Özbay
İlhan Özdil
Fakih Özfakih
Mazhar Özkol

— P —

Emine Paksüt
Mahir Pamukcu

— S —

Âdil Sağıroğlu
Necip San

İlhami Sancar
Nihat Sargınalp
Selâmi Savaş
İbrahim Senil
Mustafa Sirmen
Emin Soysal
İlhami Soysal
Mümtaz Soysal
Celâl Sungur

— Ş —

Ahmet Şener
Mehmet Şengün
Mehmet Şişman

— T —

Reşat Tardu
Derviş Sami Taşman
Zeki Tekiner
Hasan Tez

Adil Toközlü
Abdülhadi Toplu
Vecihi Tönük
— U —

Hüseyin Ulusoy
İsmail Ulutaş
— Ü —

Feridun Üstün
— V —
Adil Vardarlı

— Y —

Cemal Yavuz
Fehmi Yavuz
Cemal Yıldırım
Danış Yurdakul
Yusuf Ziya Yücebilgin

— Z —

Galip Kenan Zaimoğlu
Cahit Zamangil
Nâsır Zeytinoğlu

[Reddedenler]

— B —

Adnan Başer

— Ç —

Bahri Çolakoğlu

— K —

Feyyaz Köksal

[Çekinserler]

— G —

Cevdet Geboloğlu

— P —

Fikret Pamir
Hayrettin Şakir Perk

— T —

Ekrem Tüzemen

[Oya katılmıyanlar]

— A —

Şevket Adalan (İ.)
Lûtfi Akadlı
İsmail Rüştü Aksal
Muammer Aksoy
Münir Aktepe
Muzaffer Alankuş
Ekrem Alican
Nurettin Ardıçoğlu
Vedat Arıkan
Ferhan Arkan
Fuat Arna
Fethi Aşkın (B.)
Raif Aybar

— B —

Cihad Baban
Zeki Baltacıoğlu
Avni Başman
Kemalî Bayazıt
Mehmmet Baydur (B.)
Rauf Bayındır
Bekir Sıtkı Baykal
Hıfzı Oğuz Bekata
Nihat Reşat Belger (İ.)
Necip Bilge (İ.)

Hikmet Binark
Lûtfi Biran
Osman Bölükbaşı

— Ç —

Esat Çaga
Behçet Kemal Çağlar
İsmail Selçuk Çakır-
oğlu

Fethi Çelikbaş
Rifat Çini

— D —

Hazım Dağlı
Nef'i Demirlioğlu

— E —

Yusuf Adil Egeli
Fethi Elgün
Lûtfi Engin
Abdullah Ercan
Zihni Erençin
Feridun Ergin
Alaettin Ergöneneç
Nedim Ergüven
Adnan Ertanık
Adnan Erzi (B.)

Kenan Esengin
Cemal Reşit Eyüboğlu

— F —

Bedi Feyziyoğlu
Turhan Feyziyoğlu
Yavuz Feyziyoğlu
Fehim Fırat

— G —

Kemal Zeki Gençosman
Mukbil Gökdoğan (İ.)
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay
Ferit Celâl Güven
Ferruh Güven

— H —

Şevket Raşit Hatiboğlu
Ahmet Sırrı Hocaoğlu

— İ —

İsmet İnönü
Abdullah İpşiroğlu

— K —

Bedri Karafakıoğlu
Enver Ziya Karal
Mustafa Kepir

Tevfik Kâmil Koperler

Orhan Köprülü
Alp Kuran
Kemal Kurdaş (B.)
Hikmet Kümbetlioğlu

— L —

Kaludi Laskari

— M —

Orhan Mersinli (B.)
Hayri Mumcuoğlu (B.)

— N —

Fazıl Nalbantoğlu

— O —

Ahmet Oğuz
Zekâi O'Kan (İ.)
İbrahim Saffet Omay
Hamdi Orhon (İ.)
Hüseyin Otan

— Ö —

Rüştü Özal (B.)
Şinasi Özdenoğlu
Halil Özmen
Orhan Öztrak
Seyfi Öztürk

— P —

Vefik Pirinçcioğlu

— S —

Ragıp Sarıca

Selim Sarper (B.)

Kemal Satır

Bahri Savcı

Hulûsi Selek

Ethem Serim

Celâl Sait Siren

İhsan Soyak (B.)

Dündar Soyer

Enver Sökmen

— T —

Ahmet Tahtakılıç (B.)

Cahit Talas (B.)

Salâhattin Tandal

Yusuf Kemal Tengir-

senk

Sadettin Tokbey

Osman Tosun (B.)

Bedrettin Tuncel

Vahit Turhan

Salih Türkmen

Kemal Türkoğlu (B.)

— Ü —

Ragıp Üner (B.)

— V —

Hıfzı Veldet Velidede-
oğlu (İ.)

— Y —

Bahri Yazır

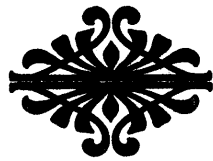
Nüvit Yetkin

Asım Yılmaz

Abdülhak Kemal Yörük

Avni Yurdabayrak

Maliye Eski Bakanı ve Temsilciler Meclisi Üyesi Ekrem Alican'ın görevinden doğan bir işten dolayı Meclis soruşturması açılması gerekip gerekmediği hakkında T. C. Millî Birlik Komitesi Sekreterliği tezkeresi ile Adalet Komisyonu raporu (3/144)

Hukuk Müşavirliği
Sayı : 61 - 2652

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Düşük Başvekil Adnan Menderes'e İstanbul Vi âyet binasında tahsis edilen odanın tamir, tefriş ve tanzimi için sarf olunan ceman 244 923 liradan 122 202 lirası Amortisman ve Kredi Sandığından, mütebakisi de Ziraat Bankasından temin olunmak suretiyle mevzu kanunlara aykırı hareket edilmiş ve yine sözü edilen Sandıktan İstanbul'da inşası mutasavver Maliye Sitesi arsası için avans olarak 3 milyon liranın İstanbul Belediyesine tediyesi sağlanmıştır.

Maliye Sitesine ayrıldığı bildirilen arsanın bi âhara yeşil sahaya tahvili kararlaştırılmış olduğu halde, Sandıktan alınan avans iade olunmamıştır.

Kuruluş gaye ve maksadı 6115 sayılı Kanunla muayyen olan Sandık, hükmî şahsiyeti haiz muamelelerinde hususi hukuk hükümlerine tâbi ve Maliye Bakanlığına merbut bir âmme müessesesidir.

Sandığın uzuvları İdare Komitesi ve Umum Müdürlükten ibaret olup İdare Komitesinin Başkanı da Maliye Bakanlığı Müsteşarıdır.

Sandığın ihdasını tazammun eden 6115 sayılı Kanununun 19 ncu maddesi aynen «Sandık Umum Müdürlüğüne her malî yıl için hazırlanacak bilânço ile kâr ve zarar hesapları İdare Komitesince tasdik edildikten sonra mezkûr Komitenin raporu ile birlikte tasdik tarihini takibeden 15 gün içinde Maliye Vekâletine tevdi olunur. Bu vesaik 20 nci maddede yazılı Divanı Muhasebat Heyeti kararıyla birlikte mütaakıp malî yıla ait Muvazenei Umumiye Kanununa ekli olarak Büyük Millet Meclisinin ıttılama arz edilir.» demekte ve şu suretle Muhasebei Umumiye ve Artırma, eksiltme ve ihale kanunlarına tâbi olmaktan doğacak mahzurları bertaraf edecek tedbirleri almış bulunmaktadır.

Kanunun âmir hükmü veçhile 1958 yılına kadar bilânçolar, kâr ve zarar hesaplarını muhtevi cetveller, İdare Komitesi raporu ve Sayıştay kararları muntazaman ve mütaden Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulduğu halde 1958 yılı hesaplarının tetkikine dair Sayıştay kararı için bu usule riayet edilmemiştir.

Çünkü, 1958 yılı hesaplarının tetkikine mütedair Sayıştayın 20 Ekim 1959 tarihli kararında Sandığın malî muamelâtı çeşitli yönlerden tenkid edilmekte ve bilhassa sâkıt Başvekilin İstanbul Valiliği binasındaki odasının tanzim ve tefrişi için sarf edilen para ile mefruz arsa için ödenen 3 milyon liralık avansın usulsüz sarfiyatı üzerinde durulmakta ve bu paraların Hazineye iadesi lüzumu sarahaten belirtilmektedir.

Usulsüzlüğün işleniş tarzı :

a) Maliye Bakanlığından Amortisman ve Kredi Sandığı Umum Müdürlüğüne yazılan ve Maliye Bakanı namına Müsteşar Sait Naci Ergin imzasını havi 18 . 6 . 1958 tarih ve hususi 131/1389 sayılı yazıda tefriş ve tezyinat için sarfı muktazi paranın yarısının Sandıkça ödeneceği

emredilmiş ve Sait Naci Ergin'in Maliye Bakanı Müsteşarı olarak emrettiği husus bu kere Umum Müdürlüğün 19 . 6 . 1958 tarihli yazısı ile Amortisman ve Kredi Sandığı İdare Komitesi Başkanı sıfatı ile yine Sait Naci Ergin'e gelmiş ve aynı gün İdare Komitesi öteberi faslına konulacak tahsisattan mezkûr meblâğın tediyasını karara bağlamıştır.

b) Maliye Bakanlığı Müsteşarı Sait Naci Ergin imzası ile Amortisman ve Kredi Sandığına gönderilen bir yazıda bir milyon liranın İstanbul Belediyesine avans olarak ödenmesi bildirilmiş ve bilâhara şifahi emirlerle bu miktar 3 milyon liraya yükseltilmiştir.

İşte yukarda arz ve izah edilen sebeplere binaen Maliye Bakanlığına tevdi edilen Divan raporu uzun yazışmalar ve çeşitli mütalâalar ileri sürülerek işleme konulmamış ve bu suretle mütaakıp yıl Muvazenei Umumiye Kanunu lâyihasına bağlanmamış ve binnetice muhalefet ve umumi efkârın nazarlarından gizli tutulmuştur.

İnkılâptan sonra meseleyi tahkika memur müfettiş bu belgeleri Maliye Bakanlığının 1958 yılı muamelâtına ait yazışmaları ihtiva etmesi gereken ilgili servisin dosyaları arasında bulamamış ve nihayet bütün yazışma evraklarının Hazine Genel Müdürlüğü müşavirlerinden Turgut Baykal'ın nezdinde ve ayrı bir zarf içerisinde muhafaza edildiği anlaşılmıştır.

Zarfın üzerindeki meşruhattan istiane edildiğine göre bu zarf Maliye Bakanı Ekrem Alican'a mazrufu ile birlikte bizzat müsteşar tarafından gösterilmiş olduğu halde işleme konulmamıştır.

Düşük Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ın da methaldar olduğu işbu hâdise Yüksek Soruşturma Kuruluna intikal etmiş ve Yüksek Soruşturma Kurulu 2 . 4 . 1961 tarih ve 961/814 - 857 sayılı kararında, vazifesini suiistimal eyliyen Hasan Polatkan'ın fiiline iştiraki sabit görülen ve halen Temsilciler Meclisi Üyesi bulunan Sait Naci Ergin'in dokunulmazlığının kaldırılması hususunu takdir için keyfiyetin Kurucu Meclis Başkanlığına arzı ve Maliye Bakanlığı görevini ifa esnasında re'sen takibi gereken bir suçta muttali olduğu halde merciine bildirmiyen Ekrem Alican'ın keza Kurucu Meclis Başkanlığına ihbarı tasrih edilmiştir.

Yargı organlarında verilen bir karara müsteniden, her hangi bir bakan hakkında Meclis soruşturmasına mahal olup olmadığı tahkika M. B. Komitesi de yetkili olmakla beraber, ilişik Yüksek Soruşturma Kurulu kararı vechile bu hususun önce Temsilciler Meclisince incelenmesi daha muvafık görülmüştür.

Binaenaleyh, Temsilciler Meclisi İçtüzüğünün 51 ve mütaakıp maddeleri uyarınca gereğine müsaadelerini saygı ile arz ederim.

T. M. B. Komitesi
Sekreteri
M. Ataklı

T. C.

Yüksek Soruşturma

Kurulu Başkanlığı

E. 961/814

K. 961/857

Yüksek Soruşturma Kurulunun muvakkat tatil kararı

- SANIKLAR : 1. — Düşük Maliye Bakanı Hasan Polatkan
2. — Maliye Bakanlığı eski Müsteğarı olup halen Kurucu Meclis Üyesi Sait Naci Ergin

SUÇ : Memuriyet görevini kötüye kullanmak

SUÇ TARİHİ : 1959

Yüksek Soruşturma Kurulu Başkanı Fazıl Öztan'ın başkanlığında aşağıda adları yazılı üyelerin iştirakiyle Kurula mahsus salonda 2.4.1961 günü saat 9 da toplanarak msabın meveudolduğu anlaşılmağa 11 inci Soruşturma Kurulunun yazılı mütalâalarıyla tevdi olunan 37/143 sayılı dosya okunup gereği müzakere ve münakaşa edildikten sonra aşağıda yazılı karar verilmiştir.

Soruşturma konusu :

6115 sayılı Kanunla kurulmuş olan Amortisman ve Kredi Sandığının 1958 yılı muamelelerinin tetkikına mütaallik Divanı Muhasebat Heyetinin 20 . 12 . 1959 tarihli kararının mezkûr kanununun 19 ve 20 nci maddeleri sarahatine rağmen Muvazenei Umumiye Kanun lâyihasına eklenerek Türkiye B. M. M. nin itilâına arz edilmemiş bulunmasından ibarettir.

Yapılan soruşturma :

Amortisman ve Kredi Sandığının 6115 sayılı Kanunla kurulmuş hükmi şahsiyeti haiz Maliye Bakanlığına bağlı bir müessesedir. Muamelelerinde 2490 ve 1050 sayılı Kanun hükümleri tatbik olunmaz. Malları Devlet malı hükmündedir. Sandık hesaplarının kontrolu hakkında kanununun 19 ve 20 nci maddesine hususi hükümler konulmuştur.

19 neu maddede; «Sandık Umum Müdürlüğünce her malî yıl için hazırlanacak bilânço ile kâr ve zarar hesapları İdare Komitesince tasdik edildikten sonra mezkûr Komitenin raporu ile birlikte tasdik tarihini takibeden 15 gün içinde Maliye Vekâletine tevdi olunur. Bu vesâik 20 nci maddede yazılı Divanı Muhasebat Heyeti kararı ile birlikte mütaakıp malî yıla ait Muvazenei Umumiye Kanununa ekli olarak B. M. M. sinin itilâına arz edilir.»

20 nci maddede; «Amortisman ve Kredi Sandığının hesap neticeleri her sene Divanı Muhasebat Birinci Reisinin Reisliği altında Divanı Muhasebat Daire Reislerinden iki ve Yüksek Muraakabe Heyetinden iki âzadan teşekkül edecek heyet tarafından müştereken tetkik edilerek karara bağlanır.» denilmektedir.

1958 senesi hesabatının tetkikına dair Divanı Muhasebat Heyetince tanzim olunan 20 Ekim 1959 tarihli raporda bâzi muameleler tenkid olunmuştur. İnkılâptan sonra hâdiseyi tetkik eden Maliye Müfettişi 2.3.1961 tarihli raporunda Divanı Muhasebat Heyeti tarafından tenkid konusu olan olayların ikisini aynen;

«1. Divanı Muhasebat kararının 8 nci maddesinin (B) fıkrasında tenkid konusu edilen ve Hazineden tahsili icabettiği neticesine varılan sabık ve düşük Başvekilin İstanbul Valiliği binasındaki odalarının tanzim ve tefrişine ait 112 202,08 liralık sarfiyatın yapılış şekli şöyledir :

a) Maliye Vekâletinden Amortisman ve Kredi Sandığı Umum Müdürlüğüne 18.6.1958 tarihli ve hususi 31/1389 sayılı bir yazılı ile Müsteğar Sait Naci Ergin tarafından Maliye Vekili adına imzalanarak gönderilmiştir. Yazıda; İstanbul Vilâyet binasındaki Başvekil odalarının tef-

rişi bedelinin nısfının Amortisman ve Kredi Sandığına ödenmesi Maliye Vekâletince uygun görüldüğü bildirilmektedir. Doğrudan doğruya tefriş ve tanzimi yapan müesseseye ödenmesi istenilen meblâğın tamamı 244 923 liradır. Bu miktarın diğer yarısı da Ziraat Bankası Genel Müdürlüğüne ödettirilmiştir.

b) Maliye Vekâleti Müsteşarı olarak Amortisman ve Kredi Sandığından talebettiği husus 19.6.1958 tarihli bir Umum Müdürlük yazısı ile bu defa Amortisman ve Kredi Sandığı İdare Komitesi Başkanı olan Sait Naci Ergin'e bildirilmiştir. Böylece İdare Komitesine sevk edilen mesele hakkında İdare Komitesi Sait Naci Ergin'in başkanlığında toplanmış 19.6.1958 tarihli ve numarasız bir kararla bu masrafın öteberi faslına tahsisat ilâve edilmek suretiyle yapılmasına karar verilmiştir.

2. Divanı Muhasebat Heyeti kararının 5 nci maddesinde tenkid konusu edilen İstanbul'da inşası mutasavver Maliye Sitesi arsası için avans olarak 3 000 000 liranın ödenmesi muamelesinin cereyan şekli şöyledir :

Umum müdürlüğe 9 Ekim 1957 tarihli Müsteşar Sait Naci tarafından imzalanan bir yazı gönderilmiştir. Bu yazıda 1 000 000 lirasının İstanbul Belediyesine avans olarak ödenmesi bildirilmektedir. Sandık İdare Komitesi de 10.10.1957 tarihinde bu miktarın ödenmesine karar vermiştir. Bilâhara 5.3.1958 tarihli Krediler Müdürlüğü 27 sayılı bir yazının münderecatından anlaşıldığına göre Maliye Vekâletinden alınan bir şifahi emir üzerine (Emir Sait Naci tarafından Sandık Umum Müdür Muavini Sait Mayter'e verilmiştir.) bu miktar 16.10.1957 tarihli İdare Komitesi kararıyla 3 000 000 liraya çıkarılmıştır. Maliye sitesine ayrıldığı bildirilen arsanın bilâhara yeşil saha için tefrik edildiği bildirilmiş buna rağmen Sandık parası bugüne kadar iade olunmamıştır» tesbit edilmiştir.

İfadesine müracaat edilen Amortisman ve Kredi Sandığı İdare Komitesi Üyesi eski Merkez Bankası Umum Müdürü Nail Gidel; İstanbul vilâyet binasındaki Başvekilin odasının tefrişi için tahsisat konulması hakkındaki İdare Komitesinin 19.6.1958 tarihli kararının toplanmadan ittihaz edildiğini ve kendisine elden imzalatmak üzere iki defa getirmişlerse de imzalamayı reddettiğini beyan eylemiştir.

Divanı Muhasebat Heyeti kararında tenkid konusu edilen bu hususat yapanların sorumluluklarını intacedebileceği cihetle, 1958 senesine kadar Muvazenei Umumiye Kanununa ekli olarak B. M. M. ne sunulduğu halde 1958 senesi için tanzim olunan bu rapor Meclisin itilama arz olunmamış ve raporun değiştirilmesi için Maliye Bakanı Hasan Polatkan ile Müsteşar Sait Naci Ergin tarafından gavret şarf olunmuş ve birtakım yazışmalara girilmiştir. Şöyle ki; Divanı Muhasebat Kararının teftiş raporu şeklinde tanzim edildiğinden bahsile başka bir kararın gönderilmesi Hasan Polatkan ve Sait Naci Ergin, Cemal Ökten tarafından imzalanan 27 Kasım 1959 tarihli yazı ile Divanı Muhasebat istenilmiştir. Divanı Muhasebat Reisliği 28.11.1959 tarihli yazısında ekli olarak kararı aynen iade etmiş ve Maliye Vekâletinden tekrar aynı imzalarla 2.11.1959 tarihli yazıda kararın değiştirilmesinde ısrar olunmuşsa da Divanı Muhasebat Reisliği bu talebi de geri çevirmiştir. Divanı Muhasebat Heyetinin görüşünde ısrar etmesi üzerine B. M. M. Reisliğine Sait Naci ve Hasan Polatkan imzalı diğer bir yazı hazırlanmış ancak Meclis Reisi Refik Koraltan'la evinde yapılan hususi bir görüşme sonunda bu yazı gönderilmemiş ve Divanı Muhasebat Heyeti kararı da Muvazenei Umumiye kanun lâyhısına eklenmemiştir. Bu suretle kanunun âmir hükmüne rağmen Amortisman ve Kredi Sandığı hesaplarının vaziyeti B. M. M. Umumi Heyetine aksettirilmemiştir.

Bu hâdise Millî İnkılâp hareketinden sonra Bakanlık mevkiine getirilen Ekrem Alican Temmuz 1960 ayı içerisinde dosyası tevdi edilerek intikal ettirilmiştir. Bu hususu dosya üzerindeki Vekil Alican'a bildirildiği yolundaki meşruhattan ve Hazine Genel Müdürlüğü Müşavirlerinden Turgut Baykal'ın ifadesinden ve müfettiş tarafından 2.3.1961 tarihinde tanzim olunan rapor münderecatından anlaşılmaktadır. Müfettiş Cafer Tayyar Sadıklar bu iş için 2.3.1961 tarihli raporunda «27 Mayıs harekâtından sonra vekâlet makamını işgal etmiş bir vekilin sabıklar devrine ait bu kabil muameleyi gün ışığına çıkarmaktan içtinabetmesi hakikaten üzüntü ile kayda değer bir husustur» denilmektedir.

Sanıkların sorumlulukları :

6115 sayılı Kanununun 19 ve 20 nci maddeleri Amortisman ve Kredi Sandığı hesabının nasıl murakabe edileceğini göstermektedir. Bu madde hükümlerine göre Divanı Muhasebat Heyetince tanzim olunacak kararın Maliye Vekâleti tarafından Muvazenei Umumiye Kanun lâyihasına eklenerek Türkiye B. M. M. sinin murakabesine sunulması icabetmektedir.

Kanunun bu âmir hükümlerine rağmen, her iki sanığın memuriyet vazifelerini suiistimal etmek suretiyle Divanı Muhasebat Heyeti kararını Muvazenei Umumiye Kanun lâyihasına ekliyerek Meclisin bilgisine arz etmedikleri ve fiilin her safhasında Sait Naci Ergin'in düşük Bakan Hasan Polatkan'ın suçuna fiilen iştirak eylediği sonucuna varılmıştır.

Divanı Muhasebat Heyeti kararını değiştirmek için sanıkların müşterek gayret sarf etmeleri hâdisede suç kasdı ile hareket ettiklerinin açık bir delili olarak kabul olunabilir.

Millî İnkılâp hareketinin tahakkukundan sonra Bakanlık mevkiine getirilmiş bulunan Ekrem Alican'ın bilgisine sunulan bu olayı merciine ihbar etmediği yolundaki iddia yukardaki sanıkların suçlarından müstakil bir fiildir.

NETİCE :

1. Sanık Hasan Polatkan'ın vazifesini suiistimal eylediği anlaşılmışsa da bu dâva neticesinde kendisine verilebilecek cezanın daha önce diğer suçlardan dolayı aleyhine açılmış bulunan dâva sebebiyle göreceği cezaya bir tesiri olamayacağı mülâhazasıyla 1 sayılı Kanununun 6 ve 3 sayılı Kanununun 147 sayılı Kanunla değişen 12 nci maddesi delâletiyle C. M. U. Kanununun 149 ncu maddesine tevfikan hakkındaki âmme dâvasının muvakkaten tatiline,

2. Hasan Polatkan'ın bu suçuna iştirak ettiği sabit görülen Maliye Bakanlığı eski Müsteşarı Sait Naci Ergin; ahiren Kurucu Meclis Üyesi seçilmiş ve hakkında soruşturma yapmak teşriî masuniyetinin kaldırılmasına mütevakkıf bulunmuş olmasına binaen Sait Naci Ergin'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hususunun takdirinin Kurucu Meclis Başkanlığından istenilmesine,

3. Maliye Bakanlığı vazifesini ifa ettiği sırada re'sen takibi icabeden bu suça muttali olduğu halde merciine intikal ettirmediği iddia olunan Ekrem Alican hakkında gerekli işlem yapılmak üzere keyfiyetin T. C. K. nun 235 nci maddesine göre Kurucu Meclis Başkanlığına bildirilmesine oy birliği ile 2. 4. 1961 tarihinde karar verildi.

Başkan F. Öztan	Üye S. Örs	Üye A. Orhan	Üye F. Ar
Üye H. Aydın	Üye N. Benli	Üye B. Erten	Üye Ş. Gökmen
Üye M. Hiçşaşmaz	Üye S. Kalayoğlu	Üye M. Karaoğlu	Üye K. Kızıroğlu
Üye C. Mentek	Üye T. C. Özdöl	Üye C. Şenel	Üye B. Şirin
Üye D. Tanyer	Üye S. Tırpan	Üye F. Tüzün	Üye M. Ünümlü
	Üye K. Vrana	Üye N. Ünal	

Adalet Komisyonu raporu

T. C.

Temsilciler Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No: 3/144

Karar No: 24

28 . 8 . 1961

Yüksek Başkanlığa

Maliye eski Bakanı ve Temsilciler Meclisi Üyesi Ekrem Alican'ın görevinden doğan bir işten dolayı Meclis soruşturması açılması gerekip gerekmediği hakkında T. C. Millî Birlik Komitesi Sekreterliğinin tezkeresi ve buna ilişik dosya komisyonumuza havale edilmiş olmakla tetkik ve müzakere edildi :

Bakanlıkların yerine getirmek ve yürütmekle ödevli oldukları görevlerinden doğan siyasi, cezai ve hukuki sorumluluğu çoğu zaman kesin olarak yekdiğerinden ayırmak güçtür. Cezai ve hukuki sorumluluğun siyasi sorumlulukla ilgisi cezai ve hukuki sorumluluğun siyasi sorumluluğun devamı olup olmadığının bilinmesi, sorumluluğun tesbitinde önem taşır. Suç iddia edilen tarihte yürürlükte bulunan 1 sayılı Kanununun 19 neu maddesi Bakanların, kendi yetkisi içindeki işlerin yürütümünden ve maiyetinin bu alandaki fiil ve işlemlerinden sorumlu olduğunu esas olarak tesbit etmiştir.

Bakanların işlerinin yürütümünde hangi işlerinden ve ne zaman sorumlu olacağına dair teferruatı tesbit eden hükümlerden kaçınılmıştır. Esas kanun geniş siyasi takdir yetkisini bu suretle tanımıştır.

İddia şudur: Ekrem Alican Maliye Bakanı bulunduğu sırada, eski Maliye Bakanı Hasan Polatkan'ın; sorumluluğuna ait bir zarfın üzerindeki meşruhattan istiane edildiğine göre bu zarf, Ekrem Alican'a, mazrufu ile birlikte verilmiş ve fakat işleme konmamıştır. Bakanın her hangi bir memur gibi bu işi ne müddet içinde tetkik ve bir işleme tâbi tutması tesbit edilmediğine, tetkik ve gereğini yapması için bir mehil de verilmediğine, zarf içindeki bu evrakı masası üzerinde bulmasıyla, okumuş, tetkik etmiş, gereğini yapmamış diye bir itham ve iddianın hukuki sayılmıyacağı aşikârdır. Kaldı ki, kastı veya ihmali gösterir hiçbir delil ve emare de mevcut değildir. Dosya gizlenmemiş, imha edilmemiş, değiştirilmemiş, olduğu gibi kalmıştır. Dosyanın Bakana tevdi zamanı da bilinmemektedir. Bu zaman bilinse dahi, muayyen bir müddetle tetkik ve gereğini yapmada Bakanın bağıyan hiçbir hüküm yoktur. Bakanın görevinde siyasi ve içtimai zaruretlere göre bir takdir hakkına sahibolması devlet hayatının icabıdır. İddianın şekline ve yukarıda izah edilen sebeplerden dolayı Eski Maliye Bakanı Ekrem Alican hakkında Meclis soruşturması açılmasına mahal olmadığına ittifakla karar verildi.

Havalesi gereğince Temsilciler Meclisi Genel Kurulunun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Komisyonu Başkanı

Sırrı Atalay

Osman Alişiroğlu

Başkan V.

Salih Türkmen

Zeki Baltacıoğlu

Sözcü

A. Rıza Akbıykoğlu

Nef'i Demirlioğlu

İmzada bulunamadı

Kâtip

Abdullah Ercan

H. Şakir Perk

Adil Sağiroğlu

Millî Birlik Komitesi Üyesi Kadri Kaplan ile Temsilciler Meclisi Üyesi Rauf Gökçen'in, 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi ve Seçim Kanunu Komisyonu raporu (2/56)

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifimiz esbabı mucibesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ve rica ederiz.

29 . 8 . 1961

M. B. K. Üyesi
Kadri Kaplan

Temsilciler Meclisi Üyesi
Rauf Gökçen

GEREKÇE

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 15 nci maddesine göre siyasi partiler aday yoklamalarını oy verme gününden önceki 35 nei gün yapmak zorundadırlar. Ancak, propaganda müddetinin 30 gün olarak kabul edilmesi esas tutularak müddetlerin hesabı buna göre tanzim edilmiş bulunmakta idi. Son tadil ile propaganda müddeti 21 gün olarak tesbit edilince arada uzun bir fâsılanın mevcudiyeti bu tenazuru bozmuş bulunmaktadır. Diğer taraftan aday tesbitinde siyasi partilere daha geniş imkân ve zaman bırakmaya da lüzum görülmüştür. 21 günlük müddet ile 35 günlük yoklama müddeti arasındaki nispetizliği itiraz müddetleri de nazara alınarak düzeltmekte fayda mülâhaza edilmiştir. Bu sebeplere dayanılarak Cumhuriyet Senatosu üyeleri ile Milletvekili Seçimi kanunlarında, 1961 yılı Ekim ayında yapılacak seçimlerde tatbik edilmek üzere, Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir maddenin eklenmesi zaruri görülmüştür.

Seçim Kanunu Komisyonu raporu

T. C.

Temsilciler Meclisi
Seçim Kanunu Komisyonu
Esas No: 2/56
Karar No: 25

31 . 8 . 1961

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

T. C. Millî Birlik Komitesi Üyesi Kadri Kaplan ile Temsilciler Meclisi Üyesi Rauf Gökçen tarafından hazırlanıp Yüksek Makamınızdan Komisyonumuza hayale buyurulan teklif komisyonumuzca incelenmiştir :

1. 15 Ekim-1961 seçimleri için, 306 sayılı Kanun gereğince, siyasi partiler tarafından aday yoklamalarının 10 Eylül 1961 de yapılması, 15 Eylül 1961 de de aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna verilmesi, bağımsız adayların da en geç 15 Eylül 1961 e kadar adaylıklarını koymaları gerekmektedir. 306 sayılı Kanun, aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna sunulması ile fiilen propagandanın başlama tarihini aynı güne getirmiş idi.

Son zamanlarda kabul edilen bir kanunla propagandanın başlangıç tarihi oy verme gününden önceki 21 nei gün olarak tesbit edildiğine göre, aday listelerinin Yüksek Seçim Kuruluna verilmesini de, bu tarihe, hiç değilse 15 Ekim 1961 seçimleri için, yaklaştırmak icabetmektedir.

Ayrıca, siyasi partilere, tüzüklerini, yeni Seçim kanunlarına ve tadillerine intibak ettirmeleri ve adaylarını tesbit edebilmeleri için genişçe zaman bırakmakta fayda mülâhaza edilmiştir.

Bu bakımlardan, tasarı komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Temsilciler Meclisi Genel Kuruluna arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Seçim Kanunu	Seçim Kanunu	Sözeü	Sözeü
Komisyonu Başkanı <i>Ş. İnan</i>	Komisyonu Başkanvekili <i>H. O. Bekata</i>	<i>S. Kurutluoğlu</i>	<i>A. Ödül</i>
Üye <i>N. Yetkin</i>	Üye <i>İ. Sancar</i>	Üye <i>Ş. Ekimler</i>	Üye <i>N. Çağatay</i>
Üye <i>A. Akan</i>	Üye <i>R. Gökse</i>	Üye <i>K. Esengin</i>	Üye <i>Y. Feyzioğlu</i>
Üye Muhalifim. <i>S. Öztürk</i>	Üye 15 Eylülde listeler Y. Seçim Kuruluna verildikçe muhalifim. <i>B. Çolakoğlu</i>	Üye <i>A. Köseoğlu</i>	Üye Muhalifim. <i>H. Özmen</i>

M. B. K. ÜYESİ KADRI KAPLAN İLE TEMSİLCİLER MECLİSİ ÜYESİ RAUF GÖKÇEN'İN TEKLİFİ

306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa geçici bir madde eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. -- 306 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir:

Geçici madde — 15 Ekim 1961 tarihinde yapılacak Cumhuriyet Senatosu üyeleriyle milletvekili seçimlerinde, Milletvekili Seçimi Kanununun 15 nei ve mütaakıp maddeleri gereğince, siyasi partilerin aday yoklamaları 15 Eylül 1961 tarihinde yapılır. 20 Eylül 1961 günü saat 17 ye kadar adaylık için müracaat edilir ve siyasi partiler tarafından aday listeleri Yüksek Seçim Kuruluna bu tarihte verilir.

Cumhuriyet Senatosu üyelerinin seçimine dair Kanun ile, Milletvekili Seçimi Kanunundaki itiraz ve karar süreleri bu esasa göre hesab edilerek kesin aday listeleri Yüksek Seçim Kurulunca 30 Eylül 1961 günü ilân edilir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.